

Vreme: 17.07.2026 11:15

Medij: rts.rs

Link: <https://www.rts.rs/vesti/drustvo/5998943/mandic-profesionalni-vozaci-nisu-turisti-viza-d-ne-resava->

Autori:

Teme: Evropska komisija

Naslov: Mandić: Profesionalni vozači nisu turisti, viza D ne rešava sve probleme

6660

Profesionalni vozači iz Srbije i zemalja Zapadnog Balkana u šengenskom prostoru tretiraju se kao turisti, pa u njemu mogu da provedu najviše 90 dana u periodu od 180 dana. Predsednik Udruženja za međunarodni transport Neđo Mandić upozorava da bi puna primena tog pravila mogla da ugrozi međunarodni prevoz, izvoz i snabdevanje, dok Evropska komisija kao prelazno rešenje predlaže izdavanje viza tipa D.

Četiri države regiona zatražile su od Evropske komisije hitno rešenje za profesionalne vozače, koji zbog prirode posla često borave u šengenskom prostoru. Rok koji su postavile je 10. avgust, do kada bi trebalo da bude poznato da li će biti uveden poseban režim ili će sadašnja pravila ostati na snazi. Mandić kaže da su predstavnici prevoznika sa Zapadnog Balkana uputili zajedničko pismo Briselu posle sastanka održanog 29. prošlog meseca i da je odgovor Evropske komisije brzo stigao, ali da prevoznici nisu zadovoljni ponuđenim rešenjem. "Odgovor kao odgovor je sve fino objasnio, ali nismo zadovoljni, prvo, tumačenjem šta znači dobiti vizu tipa D. S druge strane, ono što posebno pogađa jeste da u odgovoru stoji da se prevoznicima i vozačima savetuje da se prilagode sistemu 90 dana u periodu od 180 dana", rekao je Mandić. Viza tipa D otvara nova pitanja Mandić objašnjava da se viza tipa D uobičajeno izdaje osobama koje su zaposlene ili žive u državi koja im je izdala vizu. Hrvatska je, međutim, novim Zakonom o strancima predvidela mogućnost da je dobiju i državljani trećih zemalja koji ne žive i ne rade u Hrvatskoj, ali prevoze robu za potrebe njene privrede. "Vizu tipa D dobijate kada ste zaposleni ili živite u zemlji koja vam je izdala vizu. Tada vas niko ne kontroliše i slobodno radite kao građanin Evropske unije, odnosno zemalja Šengena", naveo je Mandić. Prema njegovim rečima, još nisu poznati detalji o tome kako će se takve vize izdavati, zbog čega predloženo rešenje otvara dodatna administrativna i praktična pitanja za prevoznike i vozače. "Za sada imamo samo Hrvatsku koja je to predvidela, ali još uvek nemamo pravila i ne znamo tačno kako će se vize izdavati", rekao je Mandić. Vozači tretirani kao turisti Mandić ukazuje da profesionalni vozači u Evropsku uniju ne odlaze turistički, već zbog posla, ali da se na njih primenjuju ista pravila kao i na ostale državljane trećih zemalja. "Nisu razdvojeni građani trećih zemalja, nego su svi svrstani praktično u turiste. Tako je profesionalna grupa koja je najdeficitarnija, a to su vozači, i koja je neophodna za snabdevanje industrije i stanovništva, dovedena u situaciju da ne može da pruži svoj puni doprinos", istakao je Mandić. Poseban problem je to što prevoz robe između Zapadnog Balkana i Evropske unije, kako navodi, uglavnom obavljaju prevoznici iz regiona. Prevoznicima iz Evropske unije nije isplativo da napuštaju jedinstveno tržište, na kojem nema carinskih kontrola i višednevnih zadržavanja, kako bi prevozili robu ka Zapadnom Balkanu. "Onaj ko je u Evropskoj uniji, u otvorenom prostoru gde nema granica, carina i zadržavanja, tamo prelazi mnogo više kilometara. Neće krenuti na Zapadni Balkan, pa čekati dva ili tri dana na granici da uđe, dva ili tri dana da izađe i još dan ili dva da ocarini robu. Njemu se ne isplati da izgubi toliko dana", objasnio je Mandić. Zbog toga se, dodaje, od prevoznika sa Zapadnog Balkana očekuje da snabdevaju i evropsko i regionalno tržište, iako im je istovremeno ograničeno vreme koje mogu da provedu u šengenskom prostoru. Posledice i po proizvođače i izvoznike Mandić naglašava da problem ne pogađa samo transportne kompanije, već i celokupnu privredu koja zavisi od međunarodnog prevoza. "Ovde nije važna samo delatnost transporta. To je jedan mali deo privrede. Mi smo samo usluga koja opslužuje privredu, proizvođače, izvoznike,

Vreme: 17.07.2026 11:15

Medij: rts.rs

Link: <https://www.rts.rs/vesti/drustvo/5998943/mandic-profesionalni-vozac-nisu-turisti-viza-d-ne-resava->

Autori:

Teme: Evropska komisija

Naslov: Mandić: Profesionalni vozači nisu turisti, viza D ne rešava sve probleme

uvoznike i sve ostale. Znači, ovo pogađa sve", upozorio je Mandić. Dodatnu nesigurnost, prema njegovim rečima, izazivaju različiti podaci o broju preostalih dana boravka koje vozači dobijaju prilikom provere u sistemu. "Svakodnevno smo proveravali u sistemu koliko naši vozači imaju dana i, zavisno od vremena i mesta gde smo proveravali, dobijali smo katastrofalne razlike - da imaju još 90, 45 ili 80 dana. Jednostavno, ništa se ne zna", naveo je Mandić. Prevoznici traže računanje stvarno provedenog vremena. Kao najbrže i najrealnije rešenje, Mandić predlaže da se boravak više ne računa po kalendarskim danima, već prema stvarnom vremenu provedenom u šengenskom prostoru. Prema sadašnjem sistemu, dan ulaska računa se kao prvi, a dan izlaska kao poslednji dan boravka, bez obzira na to koliko je sati vozač zaista proveo na teritoriji Šengena. "Sada, kada imamo u minut i sekund evidentirano vreme, samo treba da se kaže da se računaju 24 sata. To bi nama dalo dodatnih dvadeset i više dana, što bi za 50 do 60 odsto slučajeva bilo potpuno rešenje", istakao je Mandić. Kao drugi problem izdvaja neujednačenu primenu pravila među državama članicama. "Neke zemlje primenjuju jedno, neke drugo, i to je veliki problem. Nejedinstvena primena sistema je veliki problem", zaključio je Mandić. U Evropskoj komisiji postoji svest da ograničenje boravka profesionalnih vozača nije problem koji pogađa samo transportni sektor Srbije i drugih zemalja Zapadnog Balkana, već da može da utiče i na privredu Evropske unije. Međutim, tu svest, prema rečima dopisnika RTS-a Dušana Gajića, ne prati dovoljan osećaj hitnosti. Evropska komisija je više puta priznala da je potrebno trajno i sistemsko rešenje za profesionalne vozače, ali njeni zvaničnici ističu da ono ne može biti postignuto u kratkom roku, niti do 10. avgusta. Zbog toga Brisel kao prelazno rešenje predlaže bilateralne sporazume između država članica EU i zemalja regiona, koji bi omogućili izdavanje viza tipa D po ugledu na Hrvatsku. Gajić je naveo da je evropski komesar za migracije i unutrašnje poslove Magnus Bruner tokom razgovora sa novinarima poručio da Evropska komisija ohrabruje države članice i zemlje regiona da krenu u tom pravcu. Kako je rekao, to je nešto što potencijalno pogađa ekonomije, ne samo transportni sektor i ekonomije regiona već i privredu Evropske unije. Do 10. avgusta moguće samo prelazno rešenje. Prema informacijama iz Brisela, do 10. avgusta bi eventualno moglo da se očekuje da još neka država članica počne da izdaje vize tipa D po ugledu na Hrvatsku. Posebno bi bilo značajno da to učine susedne zemlje, poput Mađarske, Rumunije i Bugarske, kao i države sa kojima region ima veliku trgovinsku razmenu, među kojima su Italija i Nemačka. Trajno rešenje Evropska komisija je prepoznala u viznoj strategiji predloženoj pre mesec ili dva, ali bi do njegove primene moglo da prođe znatno više vremena.

